

Open Source - Eller som vi säger, Fri programvara

Copyright © 2006, 2007
Marcus Rejås <marcus@rejas.se>
Rejås Datakonsult, <http://www.rejas.se>

Jag ger härmed rätten till alla att nyttja denna presentation på alla sätt som anses lämpliga så länge som syftet på något sätt främjar användandet av fri och/eller öppen programvara.

Du kan alltså ta hela eller delar av detta arbete, du kan ändra det, du kan stoppa in det i ett annat arbete, du kan ta bort mitt namn, du kan hävda att du skrivit det, du kan göra vad du vill med detta arbete bara ovanstående uppfylls.

För att göra denna denna presentation har bara fri programvara använts

Denna presentation i ett format lämpligt för redigering finns på <http://rejas.se/docs/OSS-7p-vt-2007-1.odp>

Marcus Rejås,
Norrtälje 2007-03-29

Open Source

- Eller som vi säger, Fri programvara

Marcus Rejås <marcus@rejas.se>

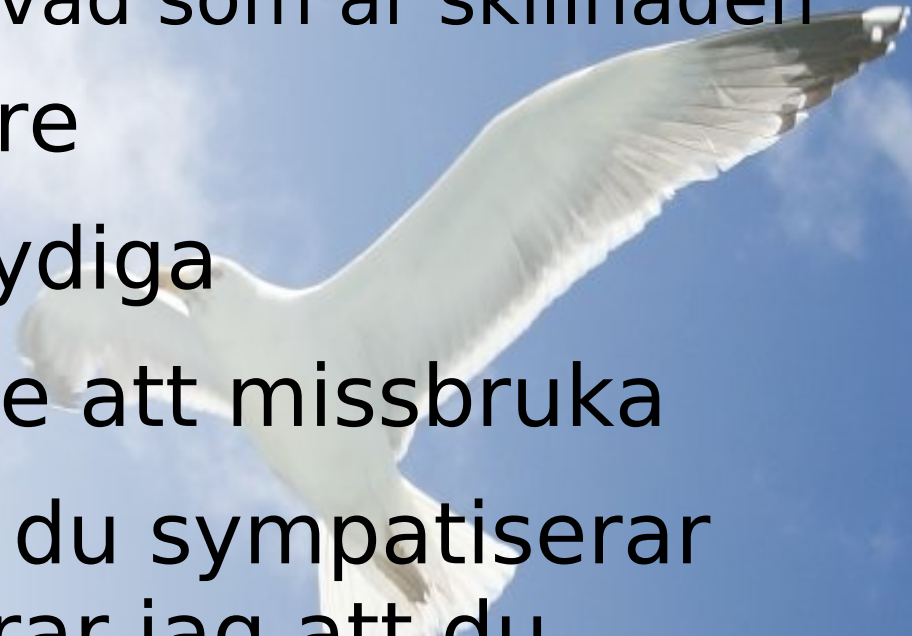
Rejås Datakonsult

N3P – Open Source 7p.

Om Marcus Rejås

- 34 årig, dataingenjör, pappa, hoj-åkare, seglare, arbetsnarkoman, datornörd, öldrickare, Norrtäljebo, ...
 - GNU/Linux på skrivbordet sedan 1996
 - Egen företagare, datakonsult inom fri programvara
 - Aktiv inom rörelsen kring fri programvara
 - Mer “fri programvara” än “öppen källkod”
-

Open Source eller Fri programvara

- Båda uttrycken avser i stort samma sak
 - Ni kommer att lära er vad som är skillnaden
 - De har olika anhängare
 - Båda namnen är tvetydiga
 - Open Source är lättare att missbruka
 - Oavsett vilken falang du sympatiserar med så rekommenderar jag att du använder Fri programvara.
-

Fri programvara, vad är det?

- Inte Shareware eller Freeware
- Rättigheter (Free Software def):
 - Använda till vad man vill
 - Studera hur det fungerar
 - Sprida det
 - Förbättra
- Framtidssäkert
- Leverantörsoberoende / inlåsnings effekter »
- Bra och flexibel support »

Historia

- Programvara hade inget egenvärde
- Alla hjälpte alla
- På universitet och företag utvecklades en anda
- MIT – Hackers
- Richard Stallman – GNU

GNU

- Richard Stallman 1984
 - Skapa ett nytt "samhälle" med fri programvara, som förr i tiden
 - Måste ha ett operativsystem
 - GNU – GNU is Not Unix, ett fritt operativsystem.
 - Free Software Foundation
-

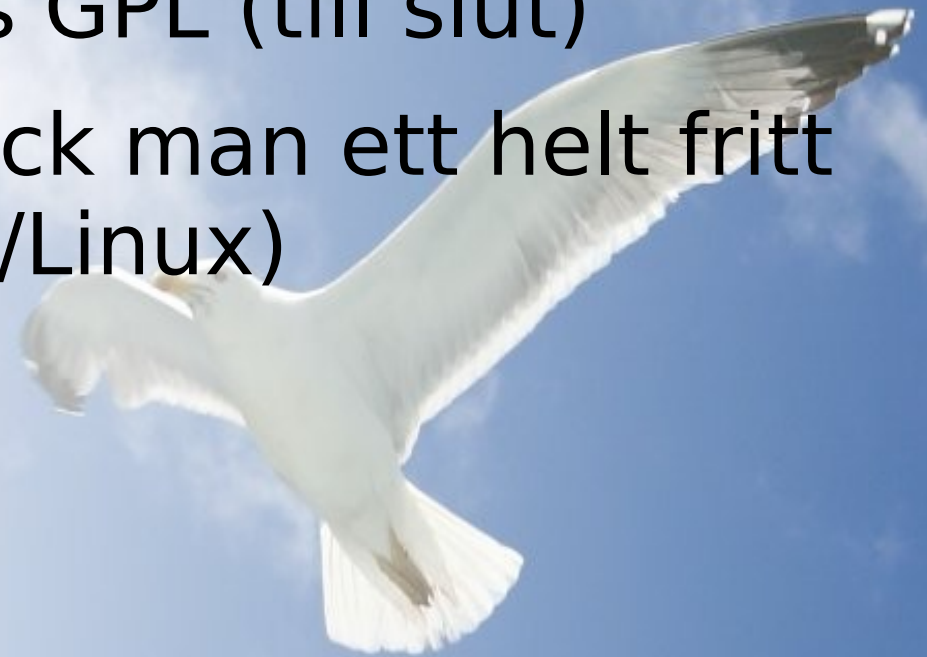
GNU GPL

- General Public License
- Vanligaste licensen på fri programvara
- 4 rättigheter
- Inte rätt att byta licens (Copyleft)
- Bygger på upphovsrätt
- Kommer snart i version 3

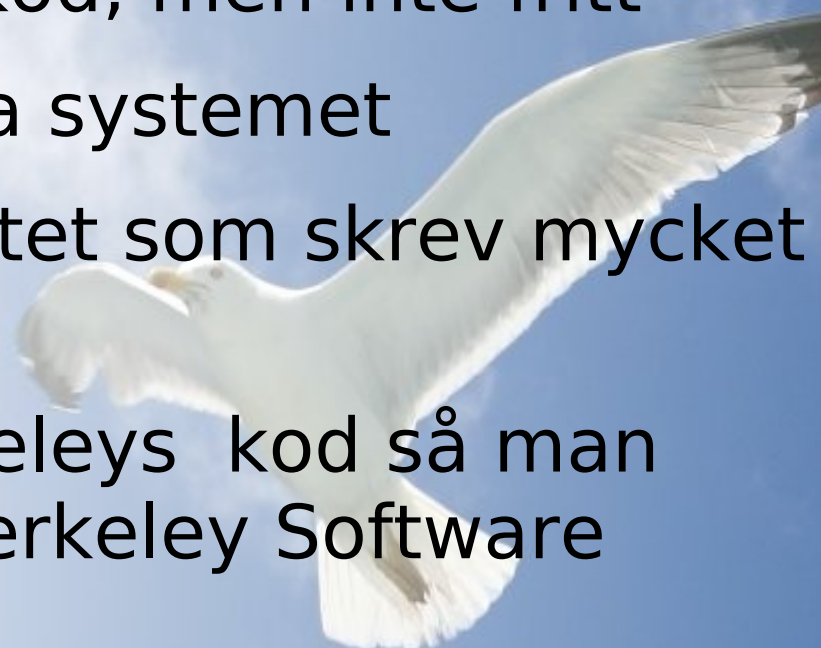

Linux

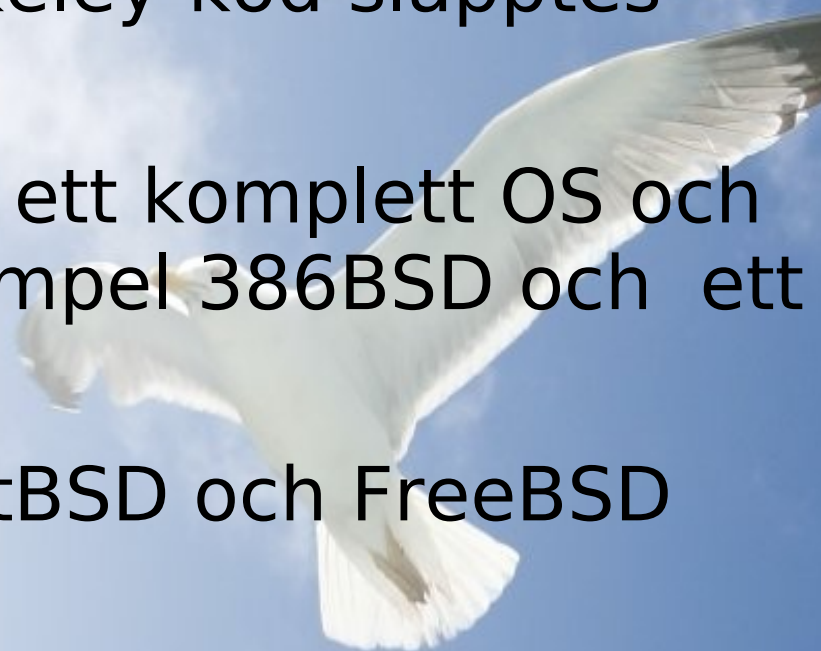
- 1991 av Linus Torvalds
- Använde GNU's licens GPL (till slut)
- Med Linux och GNU fick man ett helt fritt operativsystem (GNU/Linux)
- Debian GNU/Linux

BSD (1/2)

- Unix Utvecklades av AT&T under 70-talet
 - Distribuerades med källkod, men inte fritt
 - Användarna kunde ändra systemet
 - Berkeley var ett universitet som skrev mycket kod
 - Andra efterfrågade Berkeleys kod så man släppte den som BSD, Berkeley Software Distribution
-

BSD (2/2)

- Krävde licens från AT&T
 - NET/1 innehöll bara Berkeley-kod släpptes under BSD-License
 - NET/2 (1991) var nästan ett komplett OS och bas för flera nya, till exempel 386BSD och ett kommersiellt alternativ
 - Ur 386BSD skapades NetBSD och FreeBSD (1993)
 - Ur NetBSD skapades OpenBSD (1995)
-

Open Source Initiative

- PR grupp för fri programvara
 - Startad 1998 av Eric Raymond och Bruce Perens
 - Ville närma sig företagen
 - Tycker att filosofin skrämmer
 - Vissa motsättningar har uppstått men samarbetar med FSF
-

Vilka fördelar ger det mig?

- Tillgängligt
 - I princip allt finns vid dina fingerspetsar
 - Inga CD-skivor som måste stoppas i, eller nycklar som måste kommas ihåg
 - Ingen spyware!
 - Hjälp din granne utan att vara "pirat"
 - Det finns mer ...
-

Inlåsnings effekter

- En av de största anledningarna till att byta till öppen programvara ...
- ... och den största anledningen till att inte fler gör det.
- Medveten strategi från en mängd leverantörer
- Blir större med tiden.

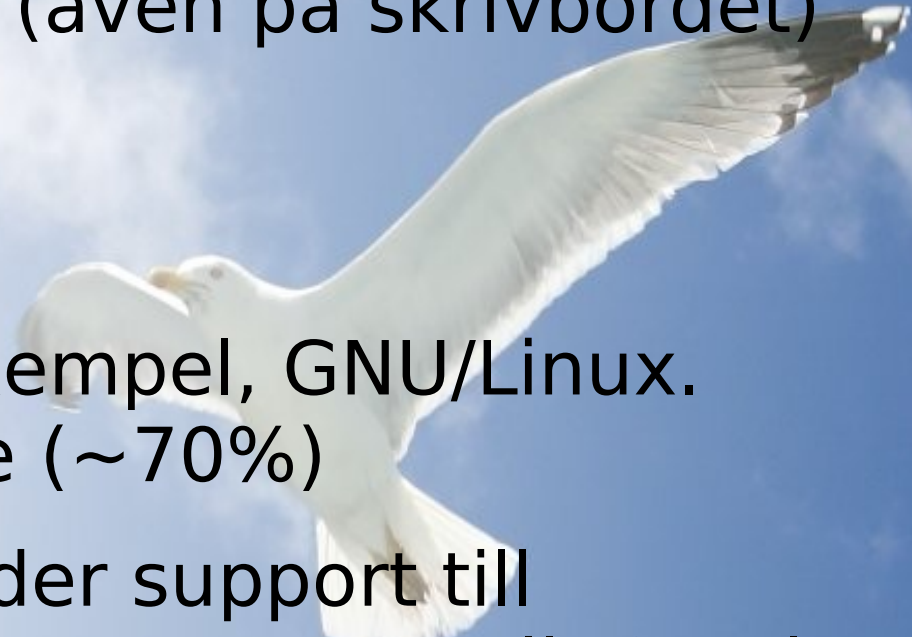

Support

- GNU/Linux och annan fri programvara har en utmärkt support
- Supporten på nätet kan inte jämföras med motsvarande för sluten programvara
- Inga hemligheter, läs bugglista och FAQ innan du testar produkten
- Testa kostar "inget"
- Man kan köpa support som vanligt, om man vill och ställer höga krav
- Statskontoret 2004: "Brist på support är inget skäl till att förkasta öppen programvara!"

Fri programvara i krävande miljöer

- Att använda fri programvara professionellt är i allra högsta grad möjligt (även på skrivbordet)
 - Flera mogna produkter
 - Fler och fler väljer, till exempel, GNU/Linux. Apache är redan ledande (~70%)
 - Flera stora aktörer erbjuder support till GNU/Linux. Till exempel HP, IBM, Novell, Oracle, Sun, RedHat, m.fl.
-

Offentlig sektor

- Öppna program borde vara en självklarhet
- Viktigt för den lokala ekonomin
- Har börjat dela program med varandra
- <http://www.programverket.org>

Blir det billigare?

- Kort svar: **JA**
- Det finns kostnader
- Du väljer själv
- Utvärdera är enkelt
- TCO, engångskostnader
- Även om det inte blir billigare direkt så lönar det sig i längden. Kvalitet kostar.

Säkerhet

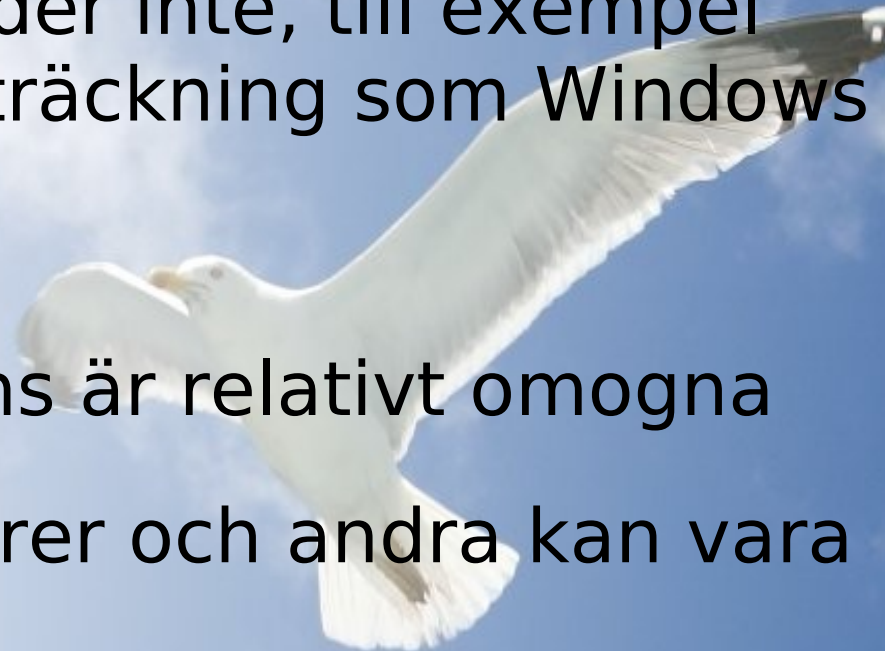
- GNU/Linux är säkrare än Windows, bland annat på grund av öppenheten
 - Virus existerar knappt
 - Säkerhetsproblem åtgärdas snabbt
 - Inget system är säkrare än sin administratör
 - Det är enklare att säkra ett GNU/Linux-system än ett Windows-dito
-

Glöm inte användarna

- CS: Skolorna ratar OpenOffice
- Framställs som ett "gratisprogram"
 - Användarna blir "förnedrade"
- Informera, utbilda
 - Användarna blir rädda
- <http://blog.rejas.se/2005/07/29/63/>

Nackdelar med fri programvara

- Det finns nackdelar
 - Hårdvarutillverkarna stöder inte, till exempel GNU/Linux, i samma utsträckning som Windows
 - Användarna är inte vana
 - Många program som finns är relativt omogna
 - Acceptans hos leverantörer och andra kan vara lägre
 - Det mesta är inte den fria programvarans fel
-

PPM 1(2)

- Hanterar svenska pensionsparares pension
 - 5,6M konton, 130G kronor, 3000 fondbyten per dygn (20-200M)
 - GNU/Linux på affärskritiska system
 - Prestanda i första hand, kostnad i andra
-

PPM 2(2)

- Efter byte till GNU/Linux
 - Prestanda ökat med faktor 4-8
 - Investeringar minskat från 40Mkr till 8Mkr
 - Support och underhåll från 4Mkr till 400 000kr
 - 90 Servrar på 1,5 tekniker
-

SMHI

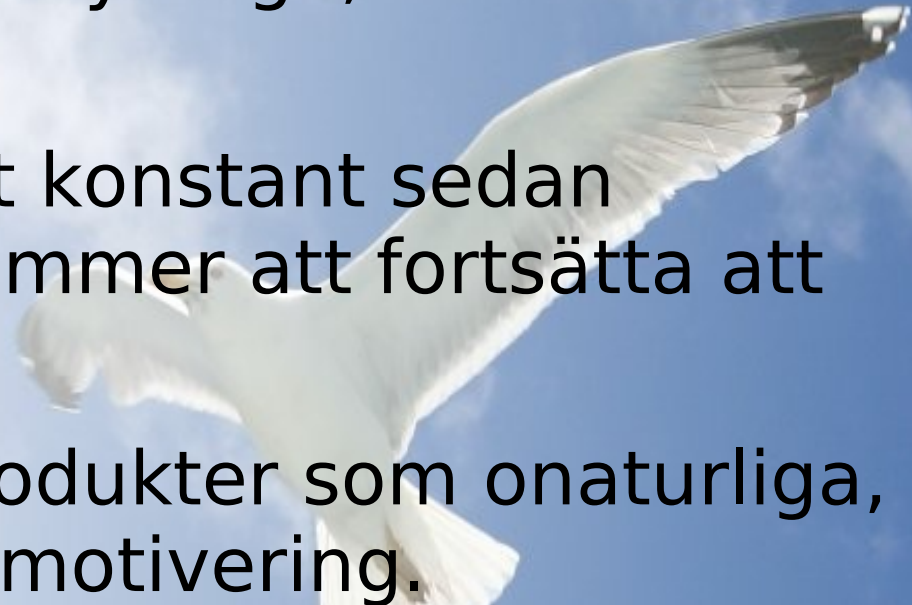
- Blandad miljö med GNU/Linux även på klienter
 - Använder OpenOffice som fungerar på flera olika plattformar
 - Planerar att utöka GNU/Linuxandelen
-

Det finns massor av exempel

- Flera andra använder fri programvara i affärskritiska system
 - Google
 - Eniro (Gulasidorna, mm)
 - NASA
 - "Internet"
 - M.m, m.m.

Framtiden ...

- Fri programvara är ingen ny fluga, den kommer att stanna
 - Fri programvara har ökat konstant sedan många år tillbaka och kommer att fortsätta att öka
 - I framtiden ses slutna produkter som onaturliga, krävas på lägre pris och motivering.
-

Tack!

Frågor besvaras via e-post på
marcus@rejas.se

Eller via jabber på

rejas@jabber.fsfe.org